

The »Battle« of the Atlantic Ocean

I NATO höfuðskvarterinum í Norfolk, Virginia verða allir russískir U-bátar í Atlantshavinum fylgdir. Hetta er ekki bert fyrri at ansa eftir, hvar teir eru, men einnig fyrri á vísa teimum, at teir eru uppdagaðir — og síðst men ekki minst — fyrri at dríva stórpólitikk.

Eitt av teim p lassinum, hvar NATO fyrst byrjar at ansa eftir U-bátarnar, er í Kattegat. Tað hava teir sagt frá til bretska blaðið The Times.

Hetta er veruliga byrjanin til eitt stillistlig »sjóslaga« um Atlantshavið millum NATO og USSR.

4000 RUSSISKIR U-BÁTAR

Russar hava umleið 400 U-bátar. Teir verða sendir avleið frá basum í Eystursjógv, við tað russisku norðursturðina og í Svartahavinum. Tað finnst sjálvandi trupulleikar, sum U-bátarnir mugu fara framvið, tá teir sigla út: Tey donsku sjóskini uttanfyri Eystursjógv, sundini við Bosphorus og Gibraltar, og havið millum Skotland og Íslands, sum tað ber so tofuliga væl til at halda vakt yvir.

NATO hevur bert hálvt so nógv ar U-bátar sum USSR, men har afturimóti hava teir serlig skip, sum eru útgjörð til U-bátaríggj. Sum óvilti fyrri hesi skipini verða tey sett til at ansa eftir U-bátunum í Norðurlatlantshavinum.

Nú veit ein, at teir sovjetisk U-bátarnir deils leggja seg uttanfyri eystursturðina hjá USA, deils í ein um okk mitt í Atlantshavinum, og deils við innisliggina til teir tydningsríklu havnirnar í Europa.

SPELIÐ ER UM BASUR

Hetta stórpólitiska spelið er um basurnar. Russar mugu viðganga at innisliggina bæði til Eystursjógv og Svartahavið er so smol, at hon — um tað skal vera — lættliga kann stongjast av NATO í eini alvarsmiklari stöðu. Og sjálv um U-bátarnir skuldu sloppið út, so vil tað vera ógvuliga torført hjá teimum at venda aftur og fáa mat og brennievni.

Við at halda vakt yvir teim russisku U-bátunum, og við at vísa skiparum teirra, at man ger tað — t.d. við at ein NATO U-batur kemur og »heilsar« — skapar man stórru illtrúgv til basurnar. Somuleiðis verður tað meira og meira neyðugt hjá russum at fáa basur aðrasteiðs — t.d. í Egyptalandi.

Men um russar verða noyðdir til at fáa sær basur í útlandum til U-bátarnar, so fellir alt, sum russar fyrr hava sagt, og sum hevur skapað stórar trupulleikar fyrri samrøðurnar um stöðan millum USA og USSR: At onki land skuldi hava lovti til at hava basur uttan fyrri sinum egnu okk. Fyri NATO sum er sett saman av nógvum småum londum, er hetta so at siga neyðugt, meðan tað fyrri Rusland, sum er eitt stórt land, so at siga ongan tydnig hevur — uttan fyrri U-bátarnar.

Ti kann verjan hjá NATO fáa politiskan tydnig, og tað man eisini helst vera tí, hon er har.

MOTOREVNI

Krisse, ella Kristian Klíim, sum hann rættuliga eitur, er okkara nýggi motorjournalistur. Hann er 19 ára gamal og gongur á Christianshavns Gymnasium í Keypmannahavn. Eftirsum hann hevur verið búsettur í USA eitt ár, man tað óvísad ikki vera heilt ómöguligt, at vit karska onkundað fáa okkara grein frá honum um víður-skiftini har yvri. Hesa ferð hevur hann soleiðis skrivað um amerikanskar bílar:

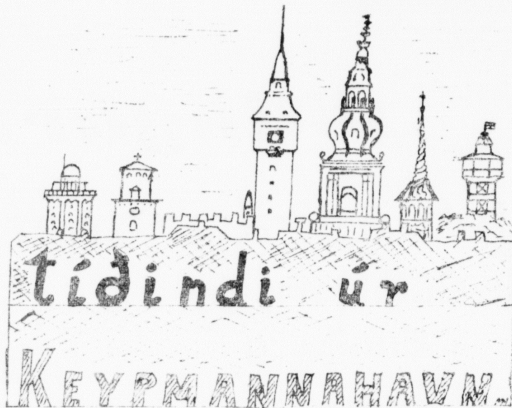
KONKURRENKA MILLUM USA OG EUROPA

I teimum goðu gomlu døgnum høvdu amerikanskir bílar nógv at siga í øllum Europa. Orsøkin var óvísad, at teir í tað tíðarskeiðið gingu langt yvir, hvat teir euroniskir bílarnir vóru fórir fyrri, bæði viðvíkjandi goðsku og koyru-ikkur-hætti. Haraført vóru teir amerikanskir konummar veruliga »betri fórar« fyrri á geva eina sera goða

Ungdóms síðan

Ritstjóri:

MICHEL NIELSEN

The »Battle« of The Air

Fyri bert seks árum síðani var American Airlines so nógv tað størsta flogfelagið í tí vestliga heiminum. Nú er tað bert hálvt so stórt sum tey forandi felogini United Air Lines (UAL) og Trans World Airlines (TWA).

Og tað hevur American okk um kapasitæt hjá sær við einum tróingri tey seinasta seks árin, men hini bæði eru vorðin triggjar ferðir so stór, og Pan American, sum nokk er vaksandi skjótt, men ikki nóg skjótt hevur ikki kunnað hildið plássid hjá sær millum tey trý stórstu, men er nú nr. 5 og bert eitt lítið sjundur størri enn tað bretska BOAC.

JUMBO-JETS FYRI FRAMTÍÐINA

Hetta man tað ikki fara at vara so, tí Pan American hevur bilagt nógv stór flogflot, og teirra millum hava nokur heilt upp í 500 stípláss. Ein vanligur DC-8-ari hevur umleið 130! Tað hevur nevnliga vist seg, at ókonómiskt sær liggja tað nógv betri fyrri at nýta flogflotini við veldiga stórum kapasiteti — tey sokallaðu JUMBO-jets. Tey 100 felogini, ið eru limir í heimafelaginum IATA, høvdu í 1965 10 pst. yvirkost við færr flogflotum — 3.451 móti 3.479 í 1959 — men við nærum 2,5 ferðir so stórum kapasiteti.

SAS FYLGIR VÆL VIÐ

So langt sum til risaflogflotini við 500 plássum hevur skandinávsk flogfélag SAS tað ikki torað at gíngid, hóast tað hevur í umbúna at fáa sær fleiri JUMBO-jets í framtíðini.

BUICK SKYLARK

service. Men seinri bleiv tað óvísad. Orsøkin man óvísad vera tað, at teir amerikanskir bílarnir fóru longri og longri burtur frá tí, ið fólk í Europa høvdu brúk fyrri. Samstundis byrjaðu teir euroniskir verk smíðurnar, har millum fleiri amerikansk dótterflog, at spennu seg út, og tær úrkonkurrenda teir amerikansk bílarnir á øllum økjum uttan eitt. Enn í dag yvirganga teir amerikansk bílarnir allar aðrar

samstundis sum tað forhandlar við bretar um at fáa tað sokallaða BAC-111 flogflotið, ið er bygt til smærri strekki. SAS klárar seg annars heilt væl í luftkrignum. SAS liggur sum nr. 14 og hetta er als onki lítið pláss, tí í lotuni má eithvort felag spennu seg út fyrri at liggja á odda. Tað seinasta ið SAS hevur gjørt fyrri at varðveita stöðuna hjá sær, er at keypa nokur langflögandi DC-8 flogflot, sum m.a. kunnu setast inn á rutuna yvir Norðpólin frá København til Tokyo.

Bert helvín av øllum setrunum, sum í fjór vórðu útbúið hjá SAS, vórðu seð, men tað hevur nú onki at týða, tí uppá sama máta er tað øllum hinum. Orsøkin er væl tann, at tað er heldur dyrt at flúga. Hvat hevði hent, um prisirnir fóru niður í ferð, Mundi so dupult so nógv fólk farið at flogið sum nú??

viðvíkjandi motorkraft. Teir flestu euroniskir bílarnir hava jú ikki meir enn helvín av teimum hestum, ið eru í teim amerikanskum »slagskipum«.

VIT ROYNA EIN BUICK

I amerikansk bilmerki jungluni — meira ella minni kend — sum finnst í dag, eru nokur, sum ljóða serliga kend. T.d. Buick. Buick hevur altíð ljóðað sum nakad fint, og hann hoyrir eisini millum teir betru bílarnar. Tað hevur litið fyrri hjá mær at royna ein Buick Skylark (sum er ein heldur lítill bílur) og eg vil siga, at hetta var bæði gleðiligt og syrgiligt. Gleðiligt orsakað av tí ógliga stóra motorinum (8 eyl — 210 hk/4600 umdr. í min) og syrgiligt orsakað av, at vognurin bert koyrir væl á breiðum motorvegum. Vognurin hevði vanligu automatiska transmission, og hetta er, antin einum dæmar tað ella ikki, ógilla behagiligt. Tað fyrsta, og bleiv klokur av, var tann sera kraftiga accelerationin, sum bílurin hevði. Hann accelererer frá 0—100 km/t uppá 13,5 sek., og hetta má sigast at vera nógv fyrri ein bíl, sum fullt laðin vigar yvir tvey tons. Aðrir bílar, eisini teir sum siggia meira »sporty« út, sýnast heldur seinri og lítið »slagskipi« okkara. Ein orsøkin til ta skjótt accelerationina er óvísad automatiska transmissionin. Alt, ið er neyðugt at gera, er at trýsta speedarinn á gíggjum botnin av bílinum og so lata motorin gera rest.

Hevur man hug at spæla rundarfari, so er tað gjørligt við at trækka á bremsuna, speeda motorin upp og so sleppa bremsuni. Soleiðis fær man so at siga raketstart.

FJADRARNIR

Tá motorurin er komin upp á ta bestu undirferðina, ið liggur um 100—120 km/t, heldur motorurin

P. J. PROBY ER HEIMA AFTUR — hann skyldar í ml. í skatti

P. J. Proby, buksuspreingjarin, ið fekk teen-agarnar í Europa til at bliva svakar, ið segði, at tað bert vóru tveir sangarar til í heiminum — hin var Elvis Presley, er nú vendar aftur til show-business. Hann hevur júst fingið sent sína fyrstu plátu síðani mai út. Hon eitur »I Can't make it Alone« — Eg eri ikki forur fyrri at gera tað einsamallur.

Ti vendar Proby aftur við einum nýggjum managarna, sum hann hevur funnið í Hollywood, har hann hevur verið síðan hann bleiv boy-cottaður í eingilskum show-businessi.

Tað, at Proby nú vendar heim aftur verður serstakliga áhugavert hjá eingilsku skattmyndugleikum. Teir fara at »anska honum alla eydna fyrri framtíðina« — men tað er ikki orsakað musikki hansara. Nei, tað er tí at Proby snøgt sagt skyldar teimum eina millj kr. í skatti, av teimum pengum, sum hann fortjenti, meðan hann fyrri einum ári síðani var toppsangari.

HVIDE MAGE — við elektriskum guitarum??

I lotuni stendur óvanliga illa til við tí danska poppmusikkinum.

v. TORBEN KROGH

MEXICO 1968

Tær olympisku kappingarnir skulu í 1968 ganga fyrri seg í Mexico City í statinum Mexico. Tað eru enn næstan tvey ár til hesu veldigu kappingar-pólini, men longu nú eru fyrrreikingarnir byrjaðir. Teir eru við at uppføra teir ítróttarvøllir, sum skulu brúkast. T.v.s. eitt veldugt hövuðstadið við pláss til 75.000 áskoðarar, har opningar- og avslutningarhátíðarhaldið skulu finna stað. Hetta stadið skal eisini nýst til atletikk og til finaludystin í fótbólti. Somuleiðis verður eisini eitt spíldurttíðs-ekskludatíð og ein sveiníhóll bygd. Tað figgarliga av øllum hesum tekur stjórnin í Mexico sær av. Tað eru veldigar peningararvø, ið skulu til, men roknað verður við at fáa tað fleirfalt aftur.

FJALLALUFTIN

I lotuni verður ein lítill fyrrlympíad hildin. Hetta er so við og við vorðin ein regla, og í ár hava ítróttar-konir menn kring allan heimin

ikki nógvan gang og orsakað av at fjadrarnir eru so bleytar, er tað eins og at flúga við einum ferðamannaflogfari — innli ein koyrir inn á ein óslætta veg. Her er tað eins og bílurin roynir at raka vegin við botninum. Har vegirnir snúga seg nógv, visir servostýringin seg eisini at vera heldur ónytilig. Man hevur als onki samband við vegin gjøgnum róðrið, og knappliga byrjar bílurin at skreíða við bakhjólunum, hetta kann tað lættliga rættast uppáttur. Tó — alt hetta venir man seg óvísad skjótt til.

BREMSURNAR

Eitt, sum man tað ikki skjótt venir seg til eru bremsurnar. Fyrstu ferð ið man bremsar og bílurin koyrir skjótt, gongur tað útmerkad. Aðru fer minni lætt, og triðju fer er tað eins og bílurin als ikki vil bremsa. Hetta er óvísad orsakað av at bremsufloturnar eru alt ov smáar til ein bíl av hesi stødd. Eg náiði sjálvt at koma í tær vandamíllar »søður« eftir at hava koyrt tveir timar, og eg vil ráða allar, sum eiga ein Buick Skylark til at fáa sær eitt

Tað oyraði við, at orkestrið Kjeld & The Donkeys innspældu tað gamla lagið »Ved Landshyven Gadekære«. Tað ófatuliga hendi, at hesin 20 ára gamli sangurin óiev ein toppari, og stendur í lotuni sum nr. eitt á tí danska hitlistanum. Hetta sigur ikki so lítið, men eina meira sigur tað, at tað er eynast »Ved Landshyven Gadekære« at halda »Yellow Submarine« burtur frá fyrstaplássinum.

Men onnur orkestar hava nú eisini funnið út av, at hetta hugskotið peningaliga sær kanska als ikki er so heilt av leið, og fyribils úrslitið er fylgjandi:

Kjeld & The Donkeys hava innspælt eitt annað elligamt lagi: »Der er en Duft...« B-síðan eitur nakad so rørandi sum »En Tusind-fryd i min Hånd«. The Defenders sum annars í dag verða roknaðir fyrri tað besta beat-orkestrið í Danmark, eru útkomnir við eini plátu, sum teir kalla »Der er Lys i Lygten, Lillemor«, og teir siga, at meira fylgir eftir av sama slag.

Eitt annað framúrskarandi beat-orkestar, Melvis & his Gentlemen, hava innspælt »Mor er den Bedste i Verden«, og endiliga hava The Clidwos innspælt »Der er så synd for Farmand«.

Alt hetta ljóðar onki serliga loandi, og lítið betri eru The Hit-makers, sum á seinasta plátu teirra gera ein burtúrinn øllum hinum, tí tað ger jú ikki beattusikkur betri.

Tað næsta, ið vit koma at uppliva verður væl »Hvide Mage« við trinum guitarum, trummum, orgul og saxophon.

Hvat er bliðið burtur úr beattusikkinum?

bíða eftir hesi fyrrlympíadunni í stórum spennig, tí tað er jú ein sera stórar trupulleikar við at halda krevjandi ítróttarkappingar í Mexico: Tað er tann tunna fjallaluftin. Mexico City liggur umleið 2000 m yvir havið, og serliga har yvri er luftin sera tunn. Læknar og ítróttarleiðarar hava kritiserað valið av Mexico til olympíadun, tí teir meina, at tað fer at vera ógvuliga skaðiligt fyrri ítróttarfolkini at útína alt av harðan og krevjandi ítrótt í tí tunnu luftini. Teir hildu at helst teir sum vóru við til ítrótt, sum varar leingi (t.d. marathonevning) vildu fáa ævigan mein av tí.

FYRROLYMPIADAN

Fyrrolympíadun er nú liðug, og hon hevur givið ógvuliga áhuga-verdig úrslit. Tað, ið læknarnir hava sagt er nú mótprógvad. Tað ber væl til at iðka ítrótt í Mexico uttan at fáa ævigan skaða av tí. Treytin er bert tann, at man skal akklímatisera seg. T.v.s. at luttak (Framhald á S. síðu)

akker í bagasjurímið, sum í eini so vorðarí stöðu kann blakast út í vón um, at tað tekur í onkustaðis og soleiðis steðgar bílinum.

ÚTGERÐIN

Útgerðin í hesum bílun, sýnist heldur neyðarslig. Setirni vóru bonkastur, sum eru sera óbehagiligt at sita í, tá ein skal koyra langt. Speedometríð var ringt. Millum 80 og 120 var tað heldur ringt at avgera, hvussu skjótt ein veruliga koyrdi, og endiliga hevði tað ikki gjørt skaða at havt eitt yvirhálings-bíkljós á bílinum.

BUICK ER JÚ EIN AMERIKANSKUR BÍLUR

Men hóast tær negativu síðurnar er ein væl noyðdur at siga, at bílurin uppfyllur tað, ið krevst av honum. Nevnliga skjóta og slkra »motorvekskoyring« (topper 170—180 km/t). Bílurin er jú bygdur í USA og ikki til Fóroyra ella Danmark, hvar vegirnir eru ringir og krókutir.

v.risse.